

UNIWERSYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Podstawy psychologii dla nauczycieli cz. 1 (ćwiczenia)

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Informacja naukowa i bibliotekoznawstwo - moduł nauczycielski Specjalność - Jednostka organizacyjna Wydział Pedagogiczno-Artystyczny w Kaliszu Poziom studiów studia pierwszego stopnia Forma studiów studia stacjonarne Profil studiów profil praktyczny		Cykl dydaktyczny 2023/24 Kod zajęć 13INBNS.11KU.01338.23 Języki wykładowe polski Obligatoryjność Obowiązkowy Blok zajęciowy Przedmioty kierunkowe uzupełniające	
Koordynator zajęć		Joanna Matejczuk	
Prowadzący zajęcia		Joanna Matejczuk	
Okres Semestr 1		Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Ćwiczenia: 15, Zaliczenie z oceną	Liczba punktów ECTS 1

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	poszerzenie wiedzy studentów na temat poznawczych i pozapoznawczych uwarunkowań procesu uczenia się i nauczania, w tym znaczenia motywacji, emocji i procesów wolicjonalnych
C2	zwiększenie u studentów umiejętności rozpoznawania i analizy czynników ryzyka oraz czynników sprzyjających w procesie uczenia się i nauczania
C3	pobudzenie w studentach refleksji nad znaczeniem uczenia się jako kluczowej kompetencji współczesnego człowieka oraz nad możliwościami wspierania tej kompetencji w sytuacji edukacyjnej
C4	zwiększenie u studentów gotowości do wspierania kreatywności i samodzielności uczniów w zdobywaniu wiedzy oraz inspirowania ich do działań na rzecz uczenia się przez całe życie

Wymagania wstępne

Bazując na myśleniu krytycznym zachęcamy studentów do zapoznania się z wybranymi problemami uczenia się i nauczania oraz zachęcamy do twórczej refleksji nad uczeniem się jako kluczową kompetencją współczesnego człowieka. Proponujemy pracę nad wybranymi metodami i technikami wspierającymi efektywne, twórcze uczenie się. Uwrażliwiamy na różnice indywidualne w procesie uczenia się i związane z tym konsekwencje dla projektowania pracy dydaktycznej i wychowawczej przez nauczyciela. Zwracamy szczególną uwagę na możliwości wspierania kreatywności i samodzielności uczniów w zdobywaniu wiedzy oraz inspirowania ich do działań na rzecz uczenia się przez całe życie. Celem tej części modułu jest pobudzenie studentów/studentki do refleksji nad znaczeniem uczenia się jako kluczowej kompetencji współczesnego człowieka, a także wypracowanie konkretnych narzędzi do pracy w tym obszarze.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	zna i rozumie poznawcze i pozapoznawcze uwarunkowania procesu uczenia się	B1.W3, B1.W4	Raport, Portfolio, Aktywna obecność podczas zajęć
W2	zna i rozumie rolę motywacji, emocji i procesów wolicjonalnych w procesie uczenia się	B1.W1, B1.W3, B1.W4	Raport, Portfolio, Aktywna obecność podczas zajęć
Umiejętności - Student/ka:			
U1	potrafi rozpoznawać różnice indywidualne w procesie uczenia się u siebie i uczniów	B1.U2, B1.U5, B1.U6	Raport, Portfolio, Aktywna obecność podczas zajęć
U2	potrafi rozpoznawać bariery i trudności uczniów w procesie uczenia się	B1.U2, B1.U5	Raport, Portfolio, Aktywna obecność podczas zajęć
U3	potrafi identyfikować potrzeby uczniów w rozwoju uzdolnień i zainteresowań, tworzyć sytuacje motywujące do nauki uczniów szkół podstawowych	B1.U6	Raport, Portfolio, Aktywna obecność podczas zajęć
Kompetencji społecznych - Student/ka:			
K1	jest gotów/gotowa do inspirowania i angażowania uczniów do samodzielnego, odpowiedzialnego i zaangażowanego uczenia się (zgodnie z ideą uczenia się przez całe życie)	B1.K2	Raport, Portfolio, Aktywna obecność podczas zajęć

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Modele uczenia się, koncepcje klasyczne i współczesne. Metody i techniki uczenia się: strategie poznawcze i metapoznawcze.	W1, U2	Ćwiczenia
2.	Metody i techniki uczenia się: psychologia różnic indywidualnych – różnice indywidualne w zakresie inteligencji, temperamentu, osobowości i stylu poznawczego, stylu uczenia się. Trudności w uczeniu się, przyczyny i strategie pracy z nimi.	U1, U2, K1	Ćwiczenia
3.	Metody i techniki identyfikacji oraz wspomagania rozwoju uzdolnień i zainteresowań: rozpoznawanie zasobów i ograniczeń, poszerzanie autonomii i samodzielności; samoregulacja w procesie uczenia się.	W1, W2, U1, U3	Ćwiczenia
4.	Motywacja, emocje i procesy wolicjonalne w procesie uczenia się.	W2, U2, K1	Ćwiczenia

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Ćwiczenia	Dyskusja, Metoda analizy przypadków, Uczenie problemowe (Problem-based learning), Gra dydaktyczna/symulacyjna, Metoda warsztatowa, Metoda aktywizująca - "burza mózgów", Praca w grupach

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Ćwiczenia	Obecność na 80% zajęć Portfolio (zadania realizowane w ramach zajęć) Przygotowanie raportów spełniających kryteria oceny określone przez prowadzącego. Kryteria oceniania wg skali stosowanej w UAM: • bardzo dobry (bdb; 5,0): osiągnięte planowane efekty uczenia się obejmujące wszystkie istotne aspekty w stopniu zaawansowanym • dobry plus (+db; 4,5): osiągnięte planowane efekty uczenia się obejmujące wszystkie istotne aspekty w stopniu bardzo wysokim, mogły pojawić się nieliczne błędy lub niepoprawności • dobry (db; 4,0): osiągnięte planowane efekty uczenia się obejmujące istotne aspekty w stopniu dobrym, mogły pojawić się błędy lub niepoprawności • dostateczny plus (+dst; 3,5): osiągnięte planowane efekty uczenia się bez niektórych istotnych aspektów, mogły pojawić się poważniejsze błędy lub niepoprawności • dostateczny (dst; 3,0): student osiągnął planowane efekty uczenia się bez niektórych istotnych aspektów, mogły pojawić się liczne błędy i niepoprawności • niedostateczny (ndst; 2,0): nie osiągnięto planowanych efektów uczenia się.

Literatura

Obowiązkowa

1. Filipiak E., Rozwijanie zdolności uczenia się. Z Wygotskim i Brunerem w tle, GWP, Sopot 2012 (s. 49-79).
2. Nęcka E., Psychologia twórczości, GWP, Gdańsk 2003 (s. 189-214, rozdział 9: Stosowana psychologia twórczości).
3. Kazimierska I., Lachowicz I., Piotrowska L., Uczenie się dorosłych, Ośrodek Rozwoju Edukacji ORE, Warszawa 2014 (https://doskonaleniewsieci.pl/Upload/Artykuly/2_1/uczenie_sie_doroslych.pdf).
4. Ledzińska M., Czerwińska E., Psychologia nauczania. Ujęcie poznawcze, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2011 (s. 189-252, rozdział: Podstawowe narzędzia poznawcze: strategie poznawcze. Zaawansowane narzędzia poznawcze: strategie metapoznawcze. Indywidualne style uczenia się. Pozapoznawcze uwarunkowania funkcjonowania ucznia; s. 279-288, nauczyciel w obliczu „wielkiej zmiany” w myśleniu o osobach zdolnych).
5. Strelau J., Psychologia, Podręcznik akademicki, t. 1-3, GWP, Gdańsk 2000 (rozdział 34.4: Pięcioczynnikowy model osobowości; rozdział 38: Temperament; rozdział 40: Style poznawcze).
6. Kolb A., Kolb D., Uczenie na podstawie doświadczenia, Podręcznik dla edukatorów, trenerów, coachów, Dialog i Zmysły, Poznań 2022 (s. 63-87, Rozdział 2: Typ Uczenia się i Styl Uczenia się).

Dodatkowa

1. Wojciechowska J., Geniusz specjalnej troski, „Charaktery”, 1, 2009, s. 36-39.
2. Nęcka E., Orzechowski J., Słabosz A., Szymura B., Trening twórczości, GWP, Gdańsk 2005 (s. 49-105, Rozdział 3: Zdolności)

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Ćwiczenia	15
Czytanie wskazanej literatury	6
Przygotowanie raportu	6
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 27
Liczba punktów ECTS	ECTS 1

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
B1.K2	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do wykorzystania zdobytej wiedzy psychologicznej do analizy zdarzeń pedagogicznych
B1.U2	Absolwent/ka potrafi obserwować zachowania społeczne i ich uwarunkowania
B1.U5	Absolwent/ka potrafi rozpoznawać bariery i trudności uczniów w procesie uczenia się
B1.U6	Absolwent/ka potrafi identyfikować potrzeby uczniów w rozwoju uzdolnień i zainteresowań
B1.W1	Absolwent/ka zna i rozumie podstawowe pojęcia psychologii: procesy poznawcze, spostrzeganie, odbiór i przetwarzanie informacji, mowę i język, myślenie i rozumowanie, uczenie się i pamięć, rolę uwagi, emocje i motywacje w procesach regulacji zachowania, zdolności i uzdolnienia, psychologię różnic indywidualnych – różnice w zakresie inteligencji, temperamentu, osobowości i stylu poznawczego
B1.W3	Absolwent/ka zna i rozumie teorię spostrzegania społecznego i komunikacji: zachowania społeczne i ich uwarunkowania, sytuację interpersonalną, empatię, zachowania asertywne, agresywne i uległe, postawy, stereotypy, uprzedzenia, stres i radzenie sobie z nim, porozumiewanie się ludzi w instytucjach, reguły współdziałania, procesy komunikowania się, bariery w komunikowaniu się, media i ich wpływ wychowawczy, style komunikowania się uczniów i nauczyciela, bariery w komunikowaniu się w klasie, różne formy komunikacji – autoprezentację, aktywne słuchanie, efektywne nadawanie, komunikację niewerbalną, porozumiewanie się emocjonalne w klasie, porozumiewanie się w sytuacjach konfliktowych
B1.W4	Absolwent/ka zna i rozumie proces uczenia się: modele uczenia się, w tym koncepcje klasyczne i współczesne ujęcia w oparciu o wyniki badań neuropsychologicznych, metody i techniki uczenia się z uwzględnieniem rozwijania metapoznania, trudności w uczeniu się, ich przyczyny i strategie ich przezwyciężania, metody i techniki identyfikacji oraz wspomagania rozwoju uzdolnień i zainteresowań, bariery i trudności w procesie komunikowania się, techniki i metody usprawniania komunikacji z uczniem oraz między uczniami